

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felolvas szerkesztő.

Ufj. Krecsmárik Endre.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára : 20 fill.

Jutalom a kulturmunkáért.

Nem egyedül álló eset. Éveken át nem közönséges sikerrel folytatott önfeláldozó kulturmunkásságáért tehát ő is megkapta a hálátlan, embertársak jutalmát. Komisz rágalomok szentes özőne közben az ő fejére is reátették a töviskoronát. Mert még a feltámadás ideje el nem érkezett.

Még sok a hitetlen pogány, kik mindazokra, akik magasabb ideálok szolgálatába szegődve, egy fejjel kimagaslának a gyűlölködni s kicsinyeskedni kész átlag közzül, vad kárörömmel kiáltják a „feszítsd meg“-et.

Hiszen hány haszontalan, nulla ember van ami társadalmunkban, akiknek egész nyilvános szereplésük abban a közönséges munkában merül ki, hogy a társas élet kimagasló, értékes egyéneinek személyes gyöngéit szimatolva és a saját hitványsága előtt pedig szemet hunyva, mások legjelentéktelenebb botlásából hazug módon felfújt piaci lármát csinál s mit törődik vele, hogy magasabbrendű kulturédekeket rombol széjjel durva, vandál kezekkel.

És hány kurtulális kiválóság jó-hirneve esik néha egészen tanulatlan emberek áldozatául? Mert vannak tökkel ütött analfabéták, de mert házuk, földjük és néhány marhájuk van, hát jogosítva érzik magukat arra, hogy a kulturális élet vezető nagyságait lekritizálják, jóhírnevét, becsületét otromba bocskorokkal a sárba tiporják. Tudásuk, jellemük, tehetségük nincs, hogy a társadalomban mint értékes egyének értékesüljenek s a szennyet, salakot szomjuhozó csőcseléket azzal akarják maguknak megnyerni, hogy durván neki esnek mindannak, ami verejtékes, életölő, de becsületos tevékenység. Pedig célt aligha érnek. A társadalom alacsonylevelű, felkinálkozó nullái még a csőcseléknek sem kellenek. Védtelem, gyöngé nőt inzultálni

férfiatlan dolog.

Hiszen az a mi beteges társadalmi életünk legcsufabb tünete, hogy a mikor időtrabló és idegölő s önzetlen kulturmunkát nemes önfeláldozással támogatni kellene, akkor olyan kevesen vannak künn a kulturális élet küzdőterén.

Na de aztán ha rombolni, mocskolni kell, ha igaz elismerést érdemlő személyek jóhírnevének kikezdésére nyílik alkalom, akkor ür és paraszt együtt vagyon, nem kettő vagy három, de egy egész tömeg s folyik a brutális munka lázas tevékenységgel a minden tisztességesebb s magasabb emberi érdek kárára.

Csuf, ocsmány kép ez a XX-ik században. No de jönnek még hálás utódok az elődöknél nemesebbek, lovagiasabbak és igazságosabbak, kik arra a lelketlenül durva tövisekkel vérezett női homlokra reá helyezik majd a jól megérdemelt babérkoszort . . .

A feltámadás napja, úgy látszik még messze, de a felkelő napot mégsem lehet a láthatár alá szorítani. Fog még virradni is . . .

A múlt vasárnapi irodalmi estélyről.

A szarvasi kulturális élet örvendetes fejlődésének újabb kitűnő bizonyítéka volt az a páratlan sikerű irodalmi estély, melyet az országhírű, „Izr. Magyar Irod. Társaság,“ Dr. Friedmann Ernő főrabbi minden akadályt legyőzni tudó lejkés és fáradságot nem ismerő buzgalma és Dr. Szemző Gyula hitközségi elnök szolgálatkész iparkodása révén az elmúlt vasárnap este tették lehetővé az „Árpád“-szálló disztermében. A nagy szellemi élvezetet jelentő előadás iránt már napokkal előbb fel-tűnő volt az érdeklődés és mire az elő-

adás napja érkezett, a jegyek javarészt elkapkodták. A fényes siker jegyében lefolyt előadásra vonatkozólag a következőkben számolhatunk be :

Az estély kiváló szereplői vasárnap este érkeztek meg Szarvasra s a vonatnál Dr. Friedmann Ernő főrabbi és Dr. Szemző Gyula hitközségi elnök fogadták meleg szívélyességgel. A vendégek az „Árpád“ szállóba lettek internálva. Megérkezésük után nem-sokára kezdett élénkülni a szálló izlésesen díszített, hatalmas terme. Sűrűn érkeztek a szarvasi társadalom legkiválóbb képviselői. Papok, tanárok, ügyvédek, orvosok, hivatali előkelőségek, kereskedői és iparéleti kapacitások s tanulóifjak egyaránt nagyszámmal töltötték meg az előadói termet. A szebbnél szebb szarvasi asszonyok s leányok pazar öltözetükkel egész fővárosi színezetet kölcsönöztek a környezetnek. A legelső sorok divatujdonságai valóságos látványosság számba mentek. Csupa új és fantasztikus ruhaformák, káprázatos színekben.

Az estélyt Dr. Friedmann szónoki lendületben gazdag s rétori szépségektől csillogó üdvözlő beszéde nyitotta meg, melyet érdemes volna egész terjedelmében megörökíteni. Az I. M. I. T. képviselőit többek között ilyenképp aposztrófálta: „És miként Mózeset kísérték fel a hegytetőre, hogy az ég felé tartsák a Mester kezeit, úgy kísérték le a mi szerető körünkbe a mi Mesterünket a költészetnek diadalszekerén a lantosok, a szivből fakadó dal hatalmasai.“

A kitörő lelkesedést keltő, hatásos beszéd után Dr. Blau Lajos rabbiképző rektor lépett az emelvényre, hogy megtartsa felolvasását a felebaráti szeretetről. A fényes tudású s gazdag élettapasztalatoknak mély bölcsességű embere szólott hozzánk abban a gyönyörű felolvasásban. Biblikus és egyéb történelmi meggyőző argumentumok tömegével igazolta, hogy a kereszténység legszentebb alapelvei, tanításai a zsidóktól származnak. Meleg emberszeretetet s emelkedett szellemű liberalizmusa magával ragadta felekezetkülönbség nélkül a hallgatókat. Percekig ünnepelték a felolvasás befejeztével.

Utána egy kellemes megjelenésű és nagytehetségű fiatal író, Dr. Szabolcsi Lajos tartott előadást az óhéber költészet egyik legkáprázatosabb legendájú alakjáról, Sába királynőről. Előadásának művészi nyelvezete, megkapó fordulatatai s az itt-ott felcsillámló finom, humor zajos tetszést váltottak ki a közönség részéről.

Kellemes változatosságképen énekszám következett, Fuksz Rózsika pompásul iskolázott hangja csendült fel a teremben. A legnehezebb részleteknek is művészi bravúrral való előadása oly frenetikus hatást keltett, hogy énekét meg kellett ismételni. Két partnerre volt a zongorakíséretet művészi precizitással szolgáltató bájos arcú szarvasi úri leány, Lengyel Aranka. Mindketten gyönyörű csokorral távoztak az emelvényről.

Felcsigázott érdeklődéssel várta a közönség az utolsó számot és joggal, mivel Dr. Mezei Sándor keleti szinfoniái csupa költői szépségek voltak. Az érzelemfestés leheletszerű finomságai belopták magokat a női szívekbe s nem egy szemben csillogtak igaz őszinte könnyek.

Lelkesen ünnepelték a snájdig megjelenésű poétát. Dr. Szemző Gyula hitközségi elnök kiváló szónoki lendülettel előadott gondolatgazdag köszönő beszéde zárta be a fényes előadást, mely után világos reggelig tartó kedélyes táncmulatság következett.

Ugy az I. M. I. T. nemes közreműködői, mint az estély rendezésének lelke, fő-fő intézője a szarvasi kulturális élet elsőrangú vezetőembere, Dr. Friedmann Ernő főrabbi, ugyisintén a hitközség nagyrabecsült, lelkes elnöke Dr. Szemző Gyula az igaz elismerés babérkoszoruját érdemlik a múlt vasárnapi kulturális ünnepért.

A legsötétebb Krakóból.

— Hajsza egy tanítónő ellen —

Van Szarvasnak egy városzéli negyede, ahol tulnyomólag muzsikusz cigányok ivadékai s ugynevezett hornyások laknak. Ezt a városrészt Krakónak nevezik. Szarvas községnek ez némileg olyan külvárosi civilizációja negyede.

Nyolc év óta elismerést érdemlő buzgalommal, igazi kulturmissiót teljesítve, fárad e vidéken egy róm. kath. tanítónő, Lászlóffy Mariska, a nép művelésén. Ujabban ez iskoláról s az ottan folyó tanításról a legfurább mendemondák, merészen kiszinezett, rosszindulatú pletykák kerültek forgalomba.

Közérdekű dolognak tartottuk e róm. kath. elemiskola jóhírneve érdekében utána járni e dolognak s megdöbbentő részletek birtokába jutottunk. A növendékek szülői valóságos hadi állapotban vannak a tanítónővel, ki ellen fegyelmet kértek oly alapon, hogy rosszul tanít, hogy a gyermekekkel durván bán s hogy ideges és a tanításra képtelen.

A teljesen védtelen nővel szemben az inzultus annyira brutálissá vált, hogy a szegény nőt benn az iskolahegyiségében nem egyszer bottal támadták meg a szülők s éjjel ajtaját, ablakait fészegetik, zörgetik, elannyira, hogy kénytelen állandóan revolvert hor-

dani magával s éjjel nem egyszer az ablakon való kilövással riasztja el a gonosz szándéku alakokat.

Valami aljas fe bújásról lehet itt szó, mely oly megdöbbentő mérveket ölt, hogy a gyermekek az áldozás szentségében sem akarnak részt venni, mert a tanítónő buzdítja erre s ezért a szülők nem engedik. A szerencsétlen nő tekintélye az összes növendékek előtt a sárba rántva. Akadt olyan nagyobb kamasz, aki tetteleg inzultálta a tanítónőt. A gyermekek egymás között arról diskurálnak, hogy „a tanítónőt ugyanis nemsokára kiteszik az iskolából.”

Szinte hihetetlenül botrányos ez az állapot s az egész dologban az a legérthetlenebb, hogy oly tanítónő ellen hogyan lehet a fentebb említett okok alapján fegyelmet indítani, akinek felettes hatósága által kiállított hivatalos igazolványa van arról, hogy nyolc év óta elismerést érdemlő sikerrel tanít s hivatalos orvosi bizonyítvány egészséges voltát igazolja?

Itt alighanem valami aljas hajszáról van szó s a kath. hitközség figyelmét felhívjuk e rettenetes durva állapot orvoslására, mert különben a róm. kath. egyház és iskola jó hírneve valja kárát e legsötétebb krakói kulturbotránynak.

H I R E K.

Tündérújjak.

Valahonnan kerekedik egy kis fazék gőze és felhőként borul az egész város közvéleményére. Volt már Szarvason egyeseknek, többeknek, máskor is véleménye, vagy roszhiszemű különvéleménye valami dologról, vagy valakiről, mégsem lett belőle olyan nagy kérdés. De mert a Weinberger Fanny esetében mindenki érzi, hogy a háttérben valaki más beszél és mozgat, azért a nagy gőz és sisterség.

Az ő helyzete valóban kétségbeesítő. Azt kénytelen magának mondani: a ráfogás képtelen, tehát elvagyok veszve. Nem hallgathatok önérzetesen, mert a világ tele van lakókkal, akik nem hisznek az önérzetes hallgatásban. Nem deríthetem ki ártatlanságomat, mert manapság olyan nagy a devóció, hogy senkisem hisz egy vizsgálatban, melyről mindenki azt tudja, hogy annak eredménye mindenképen előre van adva.

A Weinberger Fanny ellen intézett támadás roszhiszemű jezsuitizmus, a védelme pedig vagy bornirtság, vagy gyávaság.

Sok mindenre vet jellemző viágot az a magában véve nem nagy jelentőségű eset, hogy Szarvason egy kultüregyesületben úgy tartanak szolidaritást, hogy mikor az egyik alul van, leugrik a hintadeszkáról, hogy a másik, aki felül van, így törje ki a nyakát.

De vigyázzanak, akik most hangos halálóval állnak a hajszába, mert könnyen vaddá válhatik a *hajtó*, feltéve, ha akad egy más hajtó.

— *Esküvő.* Dr. Zvarinyi Szilárd március 10-én vezeti oltárhoz menyasszonyát Lovich Magdust, Aradon.

— *Villanyfényben.* A villanyvilágítás megkezdésének első napjaiban valóságos látványosság volt a lakók számára, főleg a Belicey-út, mely leggazdagabban van megvilágítva. Estétként valóságos korzó volt a főuton, intelligens emberek és jámbor tót nénikék és gyerekek sétáltak fel s alá az aszfalton és a hűdéses oldal betonján s úgy gyönyörködtek az intenzív fényű égőkben. A világítás kifogástalan, csak a mellékutcákban vannak gyéren a lámpák. No de csak világosabb mégis mindenütt, mint a petroleum idején. Most már csak az van hátra, hogy a villamos erőt ipari üzemre is felhasználják.

— *Uj esküdt.* Szrnka Mihály lemondott szarvasi községi esküdt helyébe a f. hó 3-iki tisztiszéki ülésen Kis Jánost választották meg.

— *Intézeti látogatás.* Géressy Kálmán debreceni tankerületi főigazgató f. hó 10-én Szarvasra érkezik s a szokásos intézeti látogatást a főgimnáziumban f. hó 11-én, 12-én és 13-án végzi.

— *Felügyelőbizottsági ülés.* A szarvasi ev. főgimnázium felügyelőbizottsága az új felügyelő, Bárány Lajos elnöklete alatt f. hó 9-én tartja ülését.

— *A szarvasi tanintézetek márciusi ünnepe.* Ugy a főgimnázium, mint a tanítóképző ifjusága tartalmaz mősorú lelkes ünnepély kapcsán fogja megülni márc. 15-ét. A tanítóképző d. e. 11 órakor, a főgimnázium d. u. 3 órakor rendezi a főgimn. tornacsarnokában hazafias ünnepét. Mősor a lap jövő számában.

— *Frigyes-nap.* A tanítóképző rokonszenves ifju tanárát, Szupper Frigyeszt az elmúlt pénteken nevenapja alkalmából meleg ünneplésben részesítették ismerősei és jóbarátai. A névnap előestélyén a tanulóifjuság szerénnyel lepte meg, Csatlakozunk mi is az őszinte gratulánsokhoz.

— *Intézeti látogatás.* Dr. Mikler Sándor megyei kir. tanfelügyelő az elmúlt napokban a helybeli tanítóképzőben látogatást tett s a tanárok sikeres munkája felett teljes elismerését fejezte ki. A három új tanerőt Schwáb János gazdasági tanárt, Fehér Lajos rajztanárt és Remenyik László gyakorló iskolai vezetőt kiváló képzettségű és hivatásuk magaslatán álló, buzgó tanférfiakként ismerte el. A felsőbb elismerés eme öröndetes megnyilatkozása szép kitüntetés a fiatal tanintézetre.

— **Hazafias gyermekünnepély.** A helyi „Tanítóegyesület“ márc. 14-én délután 4 órakor a községi szinkörben hazafias gyermekünnepélyt rendez, melynek programja 14 pontból áll, még pedig hazafias szavlatokból és énekekből. A tanítószáz eme nemes, hazafias buzgalma meleg pártfogást érdemel.

— **A Royal bioskop ismét működik.** Már valóban nehezen várta a közönség a népszerű Royal bioskop megnyitását. És mátol kezdve ismét gyönyörködhetünk a sok szebbnél-szebb képben. A sok érdekfeszítő és mulattató kép valóságos varázserővel vonzza az érdeklődőket s a derék moztulajdonosok meg is érdemlik a legmelegebb pártfogását, mert semmi áldozattól sem riadnak vissza a minden tekintetben kifogástalan műsor érdekében.

— **Uj ipartestületi elnök.** A szarvasi ipartestület tisztújító közgyűlésén a régi elnök, Liska Soma helyett Andrassy Dezső építészt választották meg. Jegyző Tákos Lajos és pénztáros Holub György lett.

— **A megyei kivándorlásról.** A múlt egész év folyamán összesen 197 utlevelet adott ki az alispán, melyből 178 szolt Amerikára, míg a múlt év december 1-től február 1-ig kiadott utlevelek száma 139 volt, melyből 131 szolt Amerikára. Ezen utlevelek közül 57 Békéscsabára, 20 Orosházára, 14 Csorváásra, 26 Endrődre, 10 Gyomára, 8 Gyulára, 7 Dobozra adatott ki, míg a többi községekből csak szórványosan folyamodtak utlevélért.

— **Saját nevelésű állatok kimérése.** A földmívelésügyi miniszter konkrét esetben hozott határozatával kijelentette, hogy gazdálkodók, akik évenként egy-két sajátnevelésű borjut vagy sertést magánosoknak vagy vendéglősöknek feldarabolva, kilószámra eladnak, ez által még ipari kihágást nem követnek el és az eladásnak ez a módja nem tiltható meg.

— **Kézimunkatanfolyami értekezlet a község házában.** Szombat egy hete délután 3 órakor népes értekezletre hívta egybe a községi előjáróság az illetékes pedagógusokat a Szarvason e nyár folyamán létesítendő kézimunka tanfolyam ügyében. A szép számmal megjelentek előtt Guttenberg Pál szakelőadó tartott nagy érdeklődés mellett a kézimunka tanításáról igen tartalmas előadást. A hallgatók nagy tetszéssel fogadták az ismertetést s biztosra vehető, hogy kellő társadalmi támogatás mellett a nyár folyamán kezdetét veszi a tanfériak számára rendezendő kézimunkai tanfolyam.

— **Jutalom a pontos munkáért.** Dr. Pálka Pál t. b. szolgabíró, aki hosszú időn keresztül mint közigazgatási gyakorolt mű-

ködi Szarvason, személyi pótlék megszavazását kérte a legutóbb tartott megyei közgyűléstől. Töküteltel arra, hogy a közigazgatás államosítása nemsokára bekövetkezik, a személyi pótlék megszavazását nem tartotta megengedhetőnek a vármegye, ellenben Pálka Pál dr.-nak egy kiküldetése alkalmával teljesített lelkiismeretes, pontos és gyors munkájáért jutalmat szavazott meg.

— **A duhaj legény és a mérges rendőr.** Békésszentandrásan a múlt év szeptember havában egy este Tóth János 20 éves legény duhajkodva ment az utcán. Ezért Sinka Albert rendőr csendre intette. Ez azonban nem tetszet a legénynek, nekiugrott a rendőrnek és hasba vágta. Az ütés a rendőrt ki hozta a sodrából, — szabály ide, szabály oda — azt úgy rugta hasba, hogy az alétan maradt a csatatéren. A törvényszék Tóthot hatóság elleni erőszak miatt 8 napi, Sinka rendőrt pedig hivatalos hatalommal való visszaélés miatt 1 napi fogházra ítélte, az ítéletet azonban 3 évre felfüggesztette.

— **A ma esti vallásos ünnepély műsorából.** A főgimnázium ifjusági gyámintézete által ma este 6 órakor a tornacsarnokban rendezendő vallásos estély gazdag programjából különösen két számot tartunk érdemesnek a kiemelésre. Egyik a nemes buzgalmu rendező, Mendöl Lajos vallásos felolvasása lesz. „Az ember a biblia világánál“ címen, a másik pedig egy gyönyörű zenemű, melyet főgimn. és képzői tanárok s tanulóifjak adnak elő. Címe: Bach: „Tavaszi ébredése.“ A legteljesebb érdeklődésre hívjuk fel a nagyközönség figyelmét.

— **Kovács Andor vagy Kellő Gusztáv?** A zsinati kiküldöttre vonatkozó szavazatát a tótkomlósi egyház Kellő Gusztáv ev. lelkészre adta. A szarvasi főgimn. és egyház valószínű, hogy Kellőra szavaz s így Kondoros lesz a döntő szavazó. Ha Kellőra adja szavazatát, úgy ő lesz a zsinati képviselő, ellenkező esetben Kovács Andor orosházi lelkész.

— **Márc. 15-ike Őcsödön.** Az őcsödi lelkes magyar nép az intelligens közönség vezetése mellett nagyszabású hazafias ünnepélyt rendez a „Népkör“-ben, melynek ünnepi szónoka a kiváló közéleti vezetőember: Dr. Oláh Antal ügyvéd lesz. Szavalat, dalkari ének és szindarab teszük tartalmassá a szép műsort.

— **Ismeretterjesztő előadás.** Ma délután öt órakor az ipariskolában Rohoska Géza tanító ingyenes ismeretterjesztő előadást tart 104 vetített képekkel „Bécs—Vien“-ről. Ezt megelőzőleg Holimár Mariska magyar dalokat énekel. A hallgatók között ingyen füzetek osztatnak ki. Március 15-én az 1848. évi események lesznek bemutatva képekben, hazafias dalokkal és szavlatokkal.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Imit“ estélyén felülfizettek: Gróf Bolza Alfonz dr. 10 Kor. Percel János 6 Kor. Dr. Fuksz Béla, Liszka Gyula és Keszthelyi Kálmán 2—2 Kor. Lavatka Gyula 1 Kor. és Delhányi Béla urak 30 fill. — Fogadják az igen t. felülfizetők ez uton is az Imit köszönetét. — Az Imit megbízásából: Grosz Jenő pénztáros.

— **Gaál délután.** A „Gróf Bolza Pálné Leányegyesület“ 1914. évi március hó 8-án délután 4 órakor az állami polgári leányiskola tornatermében „Gaál délután“-t tart a következő műsorral: 1. Kéler Béla: „Magyar vigjáték.“ Nyitány. Zongorán előadja: Pécely Boriska. 2. „Egy fejezet az élet esztétikájából.“ Szabad előadás. Tartja: Gaál Mózes főgimn. igazgató. 3. a) L. Denza: „Non m'ami piju!“ b) Denzl O.: „Litimszál.“ Éneklő: Lengyel Aranka. Kisérők: zongorán Déri Henrikné, csellón Salac Aladár dr. ügyvéd, hegedűn Mázor Elemér dr. ügyvéd.

— **Vallásos estély.** Ma délután fél 5 órakor a főgimnázium tornacsarnokában nagyszabású vallásos estély lesz, meiyen, amint halljuk, báró Solymosy Lajos az új intézeti felügyelő is meg fog jelenni. A gazdag műsorú és felette lélekemelőnek ígérkező szép ünnepélyre a legmelegebben hívjuk fel a vallásos lelkületű közönség figyelmét. Nem lehet eléggé megbecsülni a mai viszonyok között az olyan alkalmat, amikor érzelemben és gondolatban a vallásos eszmények moocsoktalanabb világába emelkedhetünk. Dicséret illeti e nemes buzgalmaért nemcsak a főgimnázium hivatása magaslatán álló derék tanárikarát, de Mendöl Lajos vallásos tanárt különösen, mint e vallásos estélyek igaz becsületét érdemlő rendezőjét.

— **Arany pecsétgyűrű a szaktanítónak.** Kiváló iparosunk, Szücs József, a napokban fejezte be Kalócsán az ottani cipészek részére rendezett tanfolyamot. A záró vizsgán úgy az előjáróság, mint a hivatalos kiküldettek nagy elismeréssel szóltak a fényes eredményről. A tanfolyam hálás résztvevői pedig gyönyörű arany pecsétgyűrűvel lepték meg szeretett és nagyra becsült szaktanítójukat. A legigazibb örömmel halljuk derék iparos polgártársunk eme kiváló sikerét.

— **A lelkészi iktatáshoz.** E lapokban panaszosan volt felemlítve az új-templomi lelkész iktatásnál tapasztalt azon körülmény, hogy a magyar nyelvű istentisztelet későn kezdődött és soká tartott. Illetékes helyről kapjuk a megnyugtatót, hogy e tekintetben az intézők részéről távol állott minden sérelmi szándék. A rendelkezésre álló idő hátrányosan lett megosztva azért, mert a tótnyelvű istentisztelet a szokottnál későbbi időpontban vette kezdetét még pedig azért, mert a Mezőhegyes felől érkező vonatról bejelentett vendégeket várt az intézőség. Ezen sokan tényleg megérkeztek, de az ünnepély kezdete késett. Azon kívül az ily ünnepélyes aktusoknak nehéz percekre kiszabni a szertartás lefolyását. Így történt az egyik istentiszteletnek is, a másiknak is a szokott időn túl való elnyújtása.

— **Hazánk múlt évi népesedése.** Az egész 1913 év folyamán 713.582 gyermek született élve a magyar birodalomban, elhalt 490.388 ember, a természetes szaporodás tehát a 223 194-et tett. A végleges eredmény a főntebbi számoknál valamivel nagyobb lesz és a természetes szaporodás körülbelül 230.000-re fog rugni, úgy hogy a magyar birodalom népessége 1913. december 31-én, a kivándoroltakat leszámítva 21,398. 158 főre tehető.

— **A „Dongó” bemutatkozása.** A Gyulán szerkesztett s Mezőberényben nyomott „Dongó” c. élcslap első száma várákoson felül álló. Tartalmasság tekintetében fővárosi élcslapnak beillenek. Szinte attól tartunk, hogy ez a pazar tartalmasság a súlyos betegeknek ismert afféle „euphoria.” Éppen nem óhajtjuk, hogy sejtésünket beigazolja esetleg a jövő. Az igaz, hogy csak pár sorban, de szerkesztőnkét sem hagyja szó nélkül a tréfás kedvű „Dongó.” Világért sem neheztelünk azonban ezért az ártatlan, fulánk nélküli „Dongó”-zugásért. Hiszen a repdeső rovarok sokszor minden ártó szándék nélkül vágódnak neki a járókelőknek.

— **Betörés Ungár Jónás üzletébe.** A villanyvilágítást furfangosan kezdik kijátszani a szarvasi betörők. Nem a kivilágított utcáról törnek be az üzletbe, hanem a komorsetét padláson keresztül. Így történt ez a csütörtökrevirradó éjjel is, amikor Ungár Jónás üzletébe hatoltak be a padlásról, felfeszítve a bolt menyezetének egy részét. Az előtte való nap kipakolt mintegy 4000 korona áru ruhaneműt teljesen felforgatta az éjjeli látogató. Hiányt azonban sem a kasszában, sem az árukban nem lehetett sokat felfedezni. A betörő valószínűleg a kath. parochia udvarán keresztül mászott Ungár udvarába s a háztetőn a szelelőlyukon bujhatott be a padlásra. Erősen nyomoznak a tettes után.

— **Ha szép akar lenni,** használja Nagysád is a csodás hatása, világhírű Földes-féle Margit-crémet és szappant. A főrangú hölgyek tolette asztalán mindenütt ott található e két kiváló szépítő szer, melyek csodás hatása már néhány óra alatt fényesen beigazolja, hogy eredményben messze felülmulják a külföldi hasonló készítményeket. Szepítőit, májfoltot, mitesszert, pattanásokat mintegy varázsszerűen eltüntetheti ezen szerrek által, éppen ezen hatásuk folytán világhírre tettek szert ezen készítmények. Margit-crém 1 K, Margit-szappan 70 fillér, Margit-pouder K 1:20. — 6 koronás rendeléseket bérmentve küld: gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

— **A március 29-iki urániaestély.** A márc. 29-én tartandó urániaestély megbecsülhetetlen közgazdasági jelentőségű s hazafias jellegű tárgyánál fogva egyike lesz a legértékesebb szarvasi közművelődési célú estéknek. A vele kapcsolatos hangverseny is méltó és vonzó kiegészítője lesz e kiváló érdekességű urániaelőadásnak. Valóságos turista kirándulás lesz a sok szebbnél-szebb hegyvidéki kép, melyet egy kiváló szakember vezetése mellett fogunk megtenni. A szarvasi urí közönség finomult kulturérzékére vall ama körülmény is, hogy tudományos estély védnökeikül a rendezőségnek sikerült megnyerni a szarvasi intelligencia hölgy és férfi tagjainak elitjét. A díszes és kitüntető névsor lapunk legközelebbi számában jön. Ezen uránia előadás megtartása Kondoros, Öcsöd és Békésszentandrás községekben is tervbe van véve. Az előadó fiatal tudós. Dr. Gaál tván kolozsvári m. tanár, tősgyökeres er-

délyi székely, aki bizonyára kedves emlékekkel fog távozni ami vendégszerető s vendégmegbecsülő községünkéből.

— **Munkások nyugdíjjele.** A Magyarországi munkások Rokkant és Nyugdíjjeletének központi választmánya a minap tartotta ülését. A betérjesztett 1913. évi zárószertint taglétszáma a tavaly beiratkozott 33,017 taggal 178,434-re emelkedett, fiókpénzlárainak száma 509. Az egyesület 1813-ban 1.030,594 koronát. 1903. óta 3.419.160 koronát fizetett ki 2492 rokkant tag, 604 árva és számos özvegy segélyezésére. A segélyezésre szolgáló törzsvagyton az 1.723,823 korona szaporulattal 11.040.065 koronára emelkedett. Az állam 1913-ban 10,000 korona, 1907. óta összesen 42,000 korona támogatást adott az egyesületnek.

— **A visszavont ajánlat.** A súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok folytán Szeghalom község a régebben megajánlott 100.000 korona anyagi hozzájárulást sem képes megadni a létesítendő polgári iskola céljaira s így annak létesítését most már kizárólag a kormány zsebéből várják.

— **Tanítók magasabb államsegélyének kérelmezése.** Figyelmeztetjük a nem állami tanítókat, hogy az 1913. XVI. t.-c. értelmében előléptetésük és előlépésük folytán esedékes magasabb államsegélyért az igényjogosultság beállta előtt 3 hónappal a közigazgatási bizottság útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez folyamodni kell.

— **Állati betegségek elleni védekezés tárgyában Győrvarmegye közigazgatási bizottsága felirt a földművelésügyi miniszterhez, a melyben kéri, hogy tekintettel arra a kárra, amelyet egy-egy járványos állati betegség okoz, rendeljen olyan védekezést, a mint az árvízveszélyek esetén történik. Nevezetesen a fertőzött udvarok csendőrrel, vagy ha ez nem elég, katonasággal őriztessenek, szóval az óvintézkedések kéréseiket szigorral hajtassanak végre. Győrvarmegye közigazgatási bizottsága ezt a feliratát megküldte hasonló állásfoglalás végett Békésmegye közigazgatási bizottságának is.**

Lakást keresek,

mely áll 2-3 szobából, konyhából szükséges mellékhelyiségekből és lehetőleg külön udvarból.

Cím megtudható a kiadóban.

1-3

Harisnya kötőde.

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy harisnya kötődét nyitottunk, bármilyen finom, vékony és vastagabb kötésű harisnyákat s fejeléseket vállalunk.

Szíves pártfogását kérve maradunk tisztelettel

Palkó nővérek

IV. Ér-utca 334. sz. Szarvas. 5-10

4914. biz. sz.

Hirdetmény.

Kondoros község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII., és az 1891 : XVI. törvénycikkekben előírt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1914. március 23-ik napján az azonosító befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak

1) mindazok, a kik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitzűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitzűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszaközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886 : XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889 : XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hasanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval eismérje, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek.

3) azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Szarvas, 1914. március 2-án.

Máthé László,
betétszerk.

Achim Zsigmond,
betétsz. kir. törvszéki bír.

Buk Ignác tüzifa raktára

Kossut L.-utca 56. szám (Plavec-féle ház) alatt kapható rendkívül olcsón házhoz szállítva

I. rendű vágott tüzifa

még csak rövid ideig. 1-5

Kiadó a Lányi-féle ház

összes helyiségeivel és kert-használattal apr. 1-től esetleg 24-től. Bővebbet a kiadóhivatalban.

3

Reggelizés előtt félpohár Schmidhauser-féle Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.

Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

44-100

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó SZARVASI IPAROSOK és KISGAZDÁK HITELSZÖVETKEZETE, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1914. évi március hó 17-én d. u. 2 órakor az ipartestület helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghivatnak.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 2 tagjának választása.
6. A felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1913. évi január hó 1-én a tagok száma 552, üzletrészeinek száma pedig 766 volt; az év folyamán belépett 18 tag 24 üzletrésszel, kilépett 24 tag 41 üzletrésszel, 1913. év végén maradt 546 tag 749 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Szarvas, 1914. március 2.

A igazgatóság.

Jegyzet. A közgyűlés határozatképessége céljából kérjük a tagokat, hogy a közgyűlésen pontosan megjelenni sziveskedjenek, mert ha a közgyűlés nem lenne határozatképes, az 1914. évi március hó 25-én tartandó újabb közgyűlés, melyre külön meghívó nem fog kibocsáttatni, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, jogérvényesen határoz.

Meghívó.

A SZARVASI TAKARÉKPÉNZTÁR

XLV. évi rendes közgyűlését

1914. március 29-én (vasárnap) d. u. 2 órakor Szarvason saját helyiségében tartja, amelyre a tisztelt részvényes urak ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről, 1913. évi zárszámadás mérleg előterjesztése megállapítása, a felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján részükre a felmentvény megadása.
3. A tiszta nyereség hova fordítása iránti határozat
4. Elnök, alelnök választása 3 évre.
5. Néhai Zvarinyi János ig. tag. helyébe egy igazgatósági tag választása 2 évre.
6. A választmány 25 rendes és 5 póttagjának választása 1 évre.
7. dr. Szlovák Pál vezérigazgató lemondása folytán vezérigazgató és esetleg helyettes vezérigazgató és egy igazgatósági tag választása 2 évre.
8. Az alapszabály 35, 42, 46, 51, 58, 59, 62 és 95 §-ainak módosítása
9. Igazgatósági elnök és 3 esetleg 4 új igazgatósági tag és 2 póttag választása 2 évre.
10. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.

Kelt Szarvason, 1914. március hó 6-án.

Haviár Dani

titkarsági elnök

Eladó ház és szántó föld.

Özv. Vicián Sámuelnének Szarvason a gróf Csáky Albin-utca 54. szám alatt kényelmes szobákkal és minden megfelelő mellék-helyiséggel ellátott *nagy háza*, valamint a szarvasi határban az ugynevezett Hegyes dűlőben levő *13 hold* jó termő és gondozott *szántóföldje örök áron eladó* esetleg haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet: **Kiss Dombi Ferenc** nével
Homok (Szolnok-megye.) 3-3

Kiadó lakás.

I. kerület 58. házszám alatt özv. Bakay Sándornének 2 udvari szobás lakás, minden

3-3

hozzávalóval ápr. 1-től kiadó.

Réz- és vasbutorok

háló-, ebédo-, szálloda-, kórházi- és kerti berendezések, gyermekágyak és gyermekkocsik, acélsodrony ágybetétek, kősi ülések, lószőr és afrik madracok, diványok, rézkarnisok, ablak, roleták, redőnyök, mosdó asztal és mosdó készletek, szoba klozet, fa- és széntartók, kályha ellenzők, tüzelő készletek, ruha-fogasok, patkány- és egérfogók.

Legjutányosabban szállít:

Garay Károly

réz- és vasbutorkészítő.

16-52

Aradon.

Egy tanyai épületnek

igen alkalmas, három szobából s konyhából álló
ház eladó. Hol? Megtudható a kiadóban.

Ugyanitt teljes felszereléssel egy igen jó karban levő
Acetilen világítókészülék eladó.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenýövel”

MILLIOK használják

K Ö H Ö G É S, H U R U T,
rekedtség, elnyálkásodás és szamárköhögés
ellen a

Kaiser-féle
mellkaramellákat
a „3 fenýövel”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és mágnásoktól.

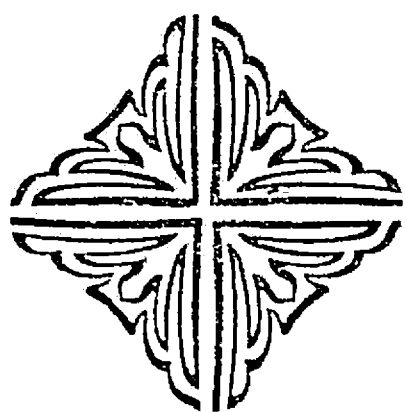
Csomagja 30 fill. Doboza 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és minden drogeriában. 20—120

Miért
nem keresi fel?

LITAUSZKY PÁL

nagy illatszer- és pipere üzletét.

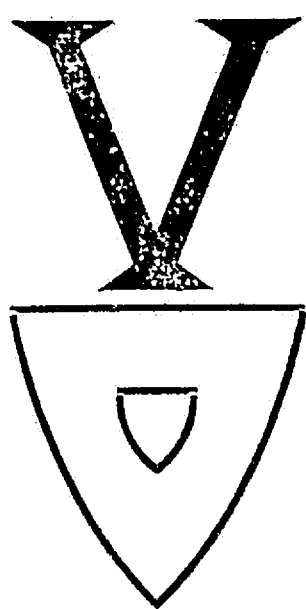

HOL a legolcsóbb árban a legjobb minőségű parfümök, szappanok, kölnivizek, fogkefe, fogporok és paszták, haj- és bajuszkefék, fésűk, hajfestőszerek, valamint brillantok stb.

nagy választékban raktáron vannak.

MAJERCSIK JÁNOS

épület- és bútor asztalos, temetkezési vállalata SZARVASON.

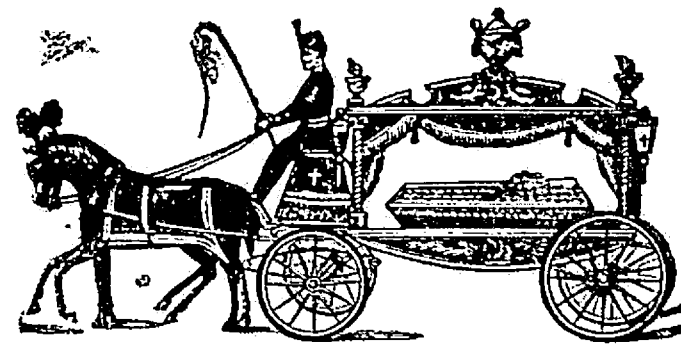

VAN szerencsém a mélyen tisztelt nagyközönség nb. tudomására adni, hogy február hó 15-étől kezdődőleg a II. kerület, Belicey-út 16 számú házban

temetkezési vállalatot

nyitottam. Minden e körbe eső munkálatot elsőrangú kivitelben olcsó díjszabás mellett végzek.

Kérem a mélyen tisztelt közönség nb. támogatását.

3-10

Fleischer Jenő

Ezelőtt: Grósz Ármin és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dúsan berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és dísz tárgyak raktárát.

Vesz és becsérél magas áron bármilyen mennyiségben töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkekben és tájtékárukban.

Óra- és ékszer javító műhely.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

10-52

csakis ez a valódi;

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszerárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Megszabadul a gondoktól!

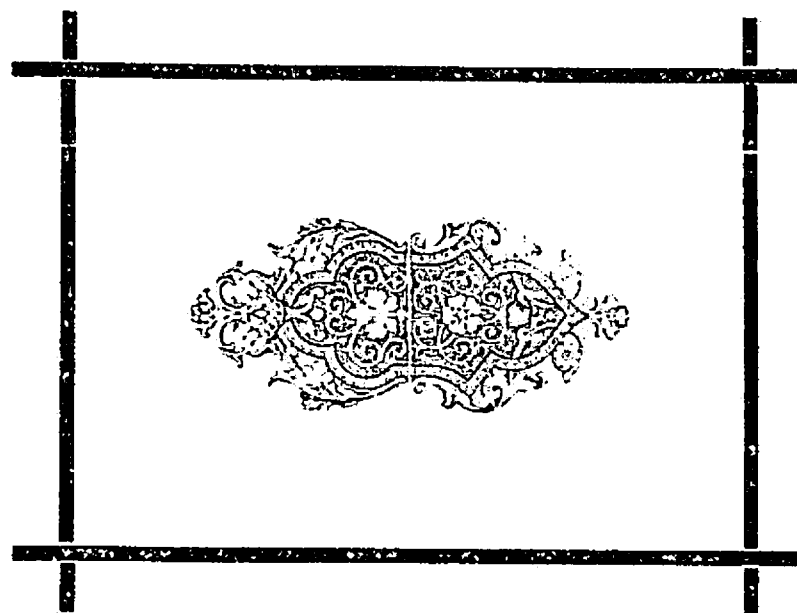
ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wagner

„Hangszer-Kirly“-től Budapest, József-körút 15.
HEGEDŰ, 16 drb. felszereléssel 12 kor.
TÁROGATÓ, billentyűkkel 16 kor.
AMERIKAI GITAR CITERA, kotákkal 16 kor.
CSALÁDI HANGVERSENYHARMONIKA 16 kor.
MANDOLIN vagy GUITAR 16 kor.
EBENFA FUVOLA 1. minőségű 16 kor.
A milnoi, prisi és londoni kiállításon arany-
érem és érdemkeresztrel kitüntetve.
Javítási szakmühelyek!
Fényképes **hangszerárjegyzék** ingyen.
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner„ névre és a 15
házaszámra. 47

Ruhát, Kelmét, Csipkét fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

10-52

Süveges János kelmefestő és vegy-
tisztító intézete **Szarvas.**

Gyasz eseteknél a ruhák 24 órán belül festetnek.

Kolozsvári jogi vizsgákra Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető
módon előkészít **Dr. Polcz Rezső**
ügyvéd, jogi szeminárium és
jogalkalmazást tanító intézete.

Kolozsvár.

Kossuth L. u. 35.

Telefon szám 828.

10-52

Hajhullás ellen

lugmentes **Pixobin** lugmentes
hajmosó kamillahaj-
mosó oxigénnel **Ciwuco** ára csomagon-
455 ként 30 fillér.

Füldősó. Nemesfenyő Róza
Orgona Ibolya

Csalódásig hűen utánozza ezen virágok
illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja
meg mint az **Illatszerpárnácskák.**
Ára csomagonként 40 fillér.

Ha az ön helységében nem kaphatók ezen
cikkek, úgy küldjön bélyegekből 30, illetve
40 fillért és hozzá portóra 10 fillért és
ezért bérmentve kapja ezen valóban meg-
bizható szerek bármelyikét. Gyógyszertárak
drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek
nagy rabatban és ingyenes propagandában
részeshülnek.

Készíti: Ciwuco Chemische Industrie Berlin.

Egyedüli vezérképviselőt:

Holcer E. Zoltán Budapest, VIII. ker.

Szigetvári-u. 10-12

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a
legipszelését elvál-
lalom. Utána helyes
czipők műizléssel
készítetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a
legjobb anyagból műizléssel készített modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) kü-
önös gonddal és izléssel készítettnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a
Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanul-
mányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

Legjobb gummisarkok,
kremek, selyemfűzők
minden színben,
cipő sámfák
nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását
eszközlöm, ugyszintén
rendes talpbetétek,
parafagyökér
és remezből kaphatók.

FISBEIN ÉS KRAUSZ

rúhakelme- és vászonárúk-kereskedése

ALAPITVA: 1859.   SZARVAS.   ALAPITVA: 1859.

Női és uri divatszövetek,
selymek, sofirak és battistok,
dolmainok, vásznak, sifonok,
damasztárúk és kendők.

Wein Károly és Társai
Szepességi vászon és
damasztárú gyárának
kerületi főraktára.

Szőnyegok, függönyök, pap-
lanok, egy- és asztalterítők,
szabókellékek. Menyasszonyi
kelengyék, koszorúk, stb.

Kovald Péter kelmefestő és vegytisztító gyárának képviselője.

Gallérokat, kézelőket hófehérre, tükörsimára tisztítatunk BUDAPESTEN

◆ darabonként 7 fillérért minden mellékköltség felszámítása nélkül. ◆ 49—52

SIRKŐ RAKTÁR!

Czeplédi Sándor
kőfaragó mester

ajánlja már 3-ik éve fenálló sirkő raktárát.

Raktáron tart mindennemű kül- és belföldi

anyagokból készült sirkőveket. Elvállal minden-

féle épület kőfaragó munkákat, javításokat,

régi sirkővek felújítását és megaranyozását.

Rajzokkal, mintákkal díjmentesen szolgál.

3—6

Sirkő-raktár: Fő-üzlet Mezőtúron. Fiók-üzlet Szarvason. (III. ker., 454. hsz. Stefáni) (I. ujtemető sírásó házában.)